

Nr 74.

Ankom till riksdagens kansli den 3 april 1941 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till bidrag till driften av förlossningsanstalter och väntehem m. m.

(3:e avd.)

I anslutning till sin i årets statsverksproposition under femte huvudtiteln (punkten 132) gjorda framställning har Kungl. Maj:t i propositionen nr 115, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden den 14 februari 1941, föreslagit riksdagen att *dels* godkänna av departementschefen förordade ändrade grunder för statsbidrag till driften av förlossningsanstalter, *dels ock* till Bidrag till driften av förlossningsanstalter och väntehem m. m. för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 1,300,000 kronor.

Gällande bestämmelser om driftbidrag till förlossningsanstalter och väntehem m. m. återfinnas i kungörelsen den 21 juli 1937 (nr 743) med däri genom kungörelsen nr 262/1939 vidtagen ändring. Dessa kungörelser innehålla bland annat följande.

Statsbidrag utgår till landsting, kommun, kommunalförbund, förening eller stiftelse för driften av barnbördshus, barnbördsavdelning, förlossningshem och förlossningsrum hos barnmorska ävensom för driften av väntehem för barnaföderskor i rikets ödemarksområden samt för hemhjälp åt kvinna, som vistas å dylikt väntehem.

Bidrag till driften av förlossningsanstalt utgår med 3 kronor för dag och barnaföderska, som vårdas å allmän sal å barnbördshus eller barnbördsavdelning eller å förlossningshem om minst sex vårdplatser, samt med 2 kronor för dag och barnaföderska, som vårdas å förlossningshem om högst fem vårdplatser eller å förlossningsrum hos barnmorska, dock i samtliga nu nämnda fall för högst tio dagar.

Såsom villkor för driftbidrag stadgas bland annat, att vårdavgift å allmän sal eller därmed likställt rum icke må överstiga för den tid, under vilken statsbidrag utgår, en krona för dag och barnaföderska jämte barn samt för tiden därefter den för andra patienter, tillhörande sjukvårdsområdet, för vård å allmän sal å lasarett respektive sjukstuga fastställda avgiften, ävensom att särskild förlossningsavgift icke må i något fall avkrävas barnaföderska. Beviljat statsbidrag utbetalas halvårsvis i efterskott.

Jämlikt lagen den 4 juni 1937 (nr 298) om anställande av distriktsbarnmorskor m. m. skall riket för tillgodoseende av barnaföderskors

behov av förlossningshjälp vara indelat i barnmorskedistrikt. Distriktsbarnmorska är bland annat skyldig att utan särskild ersättning efter anvisning av barnmorskestyrelsen tjänstgöra å förlossningsanstalt, som drives av landsting eller stad, som ej deltagar i landsting. Distriktsbarnmorska skall åtnjuta dels kontant lön av minst 1,500 kronor för år jämte tre ålders-tillägg, vardera å 100 kronor efter tre, sex och nio års väl vitsordad tjänstgöring, dels ock kostnadsfritt möblerad bostad jämte värme och lyse eller ock ersättning för dessa naturaförmåner efter ortens pris. Utöver sålunda stadgad lön äger distriktsbarnmorska, som under loppet av ett kalenderår biträdd vid mer än 25 förlossningar i hemmet eller å förlossningsanstalt, vilken drives av landsting eller stad, som ej deltagar i landsting, åtnjuta lönetillägg med 10 kronor för varje sådan förlossning utöver tjugufem, dock högst med 300 kronor för kalenderår. Till distriktsbarnmorskas årliga avlöning bidrager staten enligt kungörelse den 21 juli 1937 (nr 744) med 1,500 kronor jämte belopp, motsvarande dels till henne utgående ålders-tillägg, dels ock det särskilda lönetillägg å högst 300 kronor, vartill barnmorskan må vara berättigad. Övriga distriktsbarnmorska tillkommande löne-förmåner bestridas av vederbörande landsting eller stad, som ej deltagar i landsting.

Vid tillämpningen av ovannämnda bestämmelser har tvekan uppstått, huruvida statsbidrag må utgå till avlöning av distriktsbarnmorska, som biträder vid sjukstugas förlossningsavdelning, samtidigt med att statsbidrag till driften av sådan avdelning av landstinget uppbäres.

Med anledning av en av Västerbottens läns landsting gjord framställning, varöver medicinalstyrelsen yttrat sig, förklarade *Kungl. Maj:t* genom beslut den 21 mars 1940 hinder icke möta för landstinget att tills vidare, till dess *Kungl. Maj:t* annorlunda förordnade, komma i åtnjutande av statsbidrag i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 21 juli 1937 (nr 743) angående statsbidrag till driften av förlossningsanstalter och väntehem m. m. beträffande sådana vid sjukstugor inrättade förlossningsavdelningar, som inrymde högst fem vårdplatser, oaktat att där icke finnes anställd annan barnmorska än distriktsbarnmorska, till vilkens avlöning statsbidrag utginge jämlikt den nyssnämnda dag utfärdade kungörelsen (nr 744) angående statsbidrag till avlöning åt distriktsbarnmorskor och reservbarnmorskor m. m.

Samtidigt uppdrog *Kungl. Maj:t* åt medicinalstyrelsen att med beaktande av sambandet mellan den öppna och slutna förlossningsvården till omprövning upptaga spörsmålet, efter vilka grunder statsbidrag borde utgå till driften av förlossningsavdelningar vid sjukstugor samt förlossningshem, där vården ombesörjdes av en eller flera distriktsbarnmorskor, till vilkas avlöning statsbidrag utginge enligt kungörelsen den 21 juli 1937 (nr 744), samt för *Kungl. Maj:t* framlägga det förslag, vartill omprövningen kunde föranleda.

Medicinalstyrelsen har i skrivelse den 24 oktober 1940 framlagt förslag till definitiv lösning av ifrågavarande spörsmål och därvid till en början anfört:

På senaste tiden hade vid flera förlossningsanstalter sådana svårigheter uppstått för erhållande av nödig barnmorskehjälp, att risk föreläge, att vissa

sådana anstalter icke längre på tillfredsställande sätt skulle kunna drivas. Denna omständighet vore av betydelse vid behandlingen av här ifrågavarande spörsmål, ty därigenom måste distriktsbarnmorskor i högre utsträckning än man förut tänkt sig komma till användning å förlossningsanstalterna.

Man syntes i dylikt avseende böra särskilja två olika fall, nämligen *dels* fall, då distriktsbarnmorska antingen tillfälligtvis, exempelvis vid semester eller kortare sjukledighet för den ordinarie barnmorskan, eller också regelbundet viss dag eller vissa timmar per vecka tjänstgjorde vid förlossningsanstalt, *dels* ock fall, då distriktsbarnmorska under längre tid vid dylik anstalt utförde arbete, för vilket en särskild barnmorska borde vara fast anställd. I det förra fallet syntes inga särskilda grunder erfordras för statsbidraget, utan borde detsamma utgå med belopp, som för dag och barnaföderska angivits i kungörelsen den 21 juli 1937 (nr 743). I det senare fallet däremot ansåge styrelsen frågan om fastställande av dylika särskilda grunder böra övervägas.

Med utgångspunkt härifrån och på grundval av en av styrelsen verkställd beräkning av kostnaderna vid hithörande anstalter under olika förutsättningar har styrelsen framlagt följande förslag till reglering av statens bidrag till förlossningsanstalter i de fall, då distrikts- eller reservbarnmorska utför arbete därstädes:

Därest vid barnbördsavdelning eller förlossningshem distrikts- eller reservbarnmorska utfört sådant arbete, för vilket en särskild barnmorska bort vara anställd, skall för den tid utöver tre månader av ett kalenderår, varunder denna tjänstgöring varat, statsbidraget nedsättas med en krona för dag och barnaföderska, dock högst med 2,100 kronor.

Därest vid barnbördsavdelning eller förlossningshem om minst sex vårdplatser två distrikts- eller reservbarnmorskor samtidigt utfört sådant arbete, för vilket två särskilda barnmorskor bort vara anställda, skall för den tid utöver tre månader av ett kalenderår, varunder denna tjänstgöring varat, statsbidraget nedsättas med en krona 50 öre för dag och barnaföderska, dock högst med 4,200 kronor.

Statsbidrag enligt nu nämnda bestämmelser till driften av barnbördsavdelning vid lasarett eller därmed jämställd sjukvårdsinrättning må utgå endast för så vitt medicinalstyrelsen, efter därom av vederbörande gjord framställning, medgivit, att arbetet, i vad det avser tid utöver tre månader av ett kalenderår, får utföras av distrikts- eller reservbarnmorska.

Då styrelsen räknat med möjligheten, att den nu föreliggande bristen på barnmorskor inom en icke alltför avlägsen framtid blir avhjälpd, har styrelsen föreslagit, att bestämmelsernas giltighet begränsas till viss tid, förslagsvis fem år. Av praktiska skäl föreslås bestämmelserna träda i kraft den 1 januari visst år.

Över medicinalstyrelsens förslag hava *yttranden* avgivits av statskontoret och styrelsen för svenska landstingsförbundet. Angående innehållet i dessa yttranden får utskottet hänvisa till propositionen, sid. 9—12.

I anslutning härtill har anmälts en från *landstingets förvaltningsutskott i Skaraborgs län* den 9 januari 1941 inkommen framställning om statsbidrag till förlossningshemmet i Tidaholm.

Detta förlossningshem, som är fristående och inrymmer sex vårdplatser, började sin verksamhet den 1 maj 1940 men blev först den 15 oktober samma år besiktigat och godkänt av medicinalstyrelsen. Genom beslut

den 6 december 1940 förklarade medicinalstyrelsen landstinget berättigat att jämlikt föreskrifterna i kungörelsen den 21 juli 1937 (nr 743) komma i åtnjutande av statsbidrag till hemmets drift från och med den dag efter den 15 oktober 1940, då landstinget styrkt, att en barnmorska, som icke vore distrikts- eller reservbarnmorska, fast anställdts vid hemmet.

I anledning av detta medicinalstyrelsens beslut har förvaltningsutskottet anhållit, att Kungl. Maj:t måtte, med upphävande av medicinalstyrelsens beslut, medgiva, att statsbidrag med 3 kronor för dag och patient finge utgå till förlossningshemmet räknat från och med den 1 maj 1940, oaktat barnmorska, som icke vore distrikts- eller reservbarnmorska, ej anställdts vid hemmet. Därest reduktion av statsbidraget ansåges böra äga rum, har förvaltningsutskottet hemställt, att bidraget ej må sättas lägre än till 2 kronor för dag och patient, dock att reduktionen icke må överstiga 2,100 kronor för helt år räknat.

Departementschefen har för egen del anfört:

Ett av huvudsyftena med 1937 års reform i fråga om förlossningsvården var, såsom landstingsförbundets styrelse framhållit, att åvägabringa en vidgad samverkan mellan den öppna och slutna förlossningsvården. Därvid förutsattes, att distrikts- och reservbarnmorskorna skulle i viss omfattning tagas i anspråk för tjänstgöring å förlossningsanstalter, vilket ock kommit till uttryck i 4 och 10 §§ lagen om anställande av distriktsbarnmorskor m. m. I dessa lagrum föreskrives nämligen skyldighet för distrikts- och reservbarnmorska att utan särskild ersättning efter anvisning av barnmorskestyrelsen tjänstgöra å förlossningsanstalt, som drives av landsting eller stad utanför landsting.

Närmare bestämmelser rörande omfattningen och innebörden av denna skyldighet hava icke meddelats. I den grundläggande propositionen i ämnet (nr 39/1937) hava emellertid vissa riktlinjer för samarbetet angivits. Såsom en lämplig form för samverkan mellan den öppna och slutna förlossningsvården i mera glest befolkade trakter förordades sålunda inrättande av s. k. förlossningsrum hos barnmorskor om högst två vårdplatser, där distriktsbarnmorska regelmässigt skulle ansvara för vården jämsides med att hon biträdde vid förlossningar ute i distriktet.

För andra delar av landet rekommenderades anordnande av mindre, fristående förlossningshem om 3—5 vårdplatser, vid vilka två distriktsbarnmorskor skulle stationeras med skyldighet att tjänstgöra jämväl i den öppna vården. Genom användande av denna samarbetsform beräknades bland annat det totala antalet tjänstebarnmorskor kunna nedbringas. I nämnda proposition tillrådde jag emellertid viss försiktighet beträffande denna anstaltstyp, främst med hänsyn till att den kunde leda till alltför stora rayoner med därav följande olägenheter för barnaföderskorna.

Härjämte avsågos distrikts- och reservbarnmorskorna skola i mån av behov biträda å större förlossningshem (om minst sex vårdplatser) samt å barnbördsavdelningar vid lasarett och sjukstugor. Därvid förutsattes som regel, att särskild barnmorska skulle vara fast anställd vid hemmet eller avdelningen, dock ej i fråga om sjukstugeavdelningarna, vilka ofta på grund av sin belägenhet i glest befolkade trakter icke lämpligen kunde göras så stora, att anställande av en särskild barnmorska vore motiverat. I dessa fall finge det alltså bli beroende på omständigheterna, hur barnmorskehjälpen borde ordnas.

Beträffande de ekonomiska förhållandena innebar nyssnämnda proposition, att statens bidrag till driften av samtliga förlossningsanstalter skulle utgå med 2 kronor per dag och patient. Med hänsyn till detta relativt låga bidrags-

belopp ansåg jag mig icke böra ifrågasätta någon begränsning av statens driftbidrag i de fall, då distrikts- eller reservbarnmorska anlätades vid förlossningsanstalt, i synnerhet som propositionen jämväl föreslog en sänkning av statens bidrag till avlöning åt distrikts- och reservbarnmorska i förhållande till vad befolkningskommissionen förordnat. I anledning av väckta motioner (I: 208 och II: 415), vari hänvisades till de relativt drygare kostnaderna för driften av barnbördsavdelningar vid lasarett och sjukstugor, höjde emellertid riksdagen driftbidraget vid dylika avdelningar samt fristående förlossningshem om minst sex vårdplatser till 3 kronor för vård dag. Härigenom synes mig läget hava något förändrats. Det torde nämligen knappast kunna bestridas, att de drygare driftkostnaderna vid sistnämnda anstalter bland annat hava sin grund däri, att å desamma som regel kräves en heltidsanställd barnmorska för att vården skall bliva tillfredsställande. Vid sådant förhållande kan det givetvis med visst fog ifrågasättas, huruvida icke statens bidrag till driften av dessa anstalter bör något begränsas i de fall, då distrikts- eller reservbarnmorska, till vilkas avlöning statsbidrag utgår i annan ordning, under ej alltför kort tid anlitas för arbetsuppgifter å förlossningsanstalt, för vilkas tillgodoseende eljest krävts en särskild barnmorska. För egen del finner jag, i likhet med medicinalstyrelsen och statskontoret, en dylik begränsning rimlig, varför jag i princip tillstyrker, att åtgärder i detta syfte vidtagas. Självfallet böra härvid sådana åtgärder undvikas, som äro ägnade att förhindra eller försvåra en vidgad samverkan mellan den öppna och slutna förlossningsvården.

Från nu angivna utgångspunkter torde anledning saknas att till omprövning upptaga frågan om en begränsning av driftbidraget till sådana fristående förlossningshem, vilka inrymma högst fem vårdplatser. Beträffande dessa har, såsom av det anförda framgår, redan från början räknats med att barnmorskevården skulle helt eller delvis ombesörjas av distrikts- eller reservbarnmorskor, vilka jämväl skulle tjänstgöra i den öppna vården. För dessa hem gäller dessutom, liksom för förlossningsrummen hos barnmorskor, det lägre statsbidragsbeloppet av 2 kronor för vård dag, vilket med hänsyn till de senare årens prisstegringar icke torde böra underskridas. Spörsmålet begränsar sig därmed till att avse storleken av driftbidraget till förlossningshem om minst sex vårdplatser samt barnbördsavdelningar vid lasarett och sjukstugor i de fall, då distrikts- eller reservbarnmorska uppehåller barnmorskebefattning därstädes.

Barnbördsavdelningar vid lasarett skola enligt gällande statsbidragsbestämmelser inrymma ett så stort antal vårdplatser, att minst en barnmorska kan beräknas där erhålla full sysselsättning i förlossningsvård. Även vid förlossningshemmen om minst sex vårdplatser torde som regel fast anställd heltidsbarnmorska erfordras. På av medicinalstyrelsen anförda skäl torde man emellertid under nuvarande förhållanden böra räkna med att distrikts- eller reservbarnmorskor, till vilkas avlöning statsbidrag utgår, komma att i anstaltsbarnmorskas ställe handhava vården vid vissa anstalter av denna typ. En sådan anordning kan även framdeles visa sig erforderlig och ändamålsenlig. I dessa fall synes det naturligt, att driftbidraget reduceras med ett belopp, som per vård dag räknat motsvarar kostnaden för en heltidsanställd anstaltsbarnmorska, dock att avdraget icke bör överstiga statens bidrag till avlöning åt en distrikts- eller reservbarnmorska. I betraktande av det genomsnittliga antal vård dagar, som kan beräknas belöpa å en heltidsanställd anstaltsbarnmorska — omkring 2,000 per år och anstalt — förefaller det härvid vara en godtagbar lösning att i enlighet med medicinalstyrelsens förslag bestämma avdraget till 1 krona per vård dag, dock högst 2,100 kronor för år.

Skulle två eller flera distrikts- eller reservbarnmorskor inkallas å samma

anstalt för att fullgöra två anstaltsbarnmorsors arbete, borde i konsekvens härmed avdrag ske med 2 kronor per vård dag intill ett belopp av 4,200 kronor för år. Vissa skäl tala emellertid för att i dessa fall, som torde komma att höra till undantagen, tillämpa en något mildare reduceringsregel. Jag anser mig därför böra biträda medicinalstyrelsens förslag härutinnan, enligt vilket avdraget skulle begränsas till 1 krona 50 öre per vård dag, dock högst 4,200 kronor per år.

Vad jag nu förordat beträffande förlossningshem om minst sex vårdplatser och förlossningsavdelning vid lasarett torde böra äga tillämpning även å sådan förlossningsavdelning vid sjukstuga, som inrymmer minst sex vårdplatser. Vad åter angår sjukstugeavdelning, som inrymmer högst fem vårdplatser, torde sådan avdelning i förevarande hänseende kunna i stort sett jämföras med de mindre förlossningshemmen. Behov av en särskild anstaltsbarnmorska föreligger sålunda som regel icke å dessa avdelningar, och övriga utgifter för avdelningarnas drift synas icke så väsentligt skilja sig från de mindre förlossningshemmens, att de motivera ett högre driftbidrag. Enligt tillgängliga statistiska uppgifter för år 1938 — det senaste år, för vilket officiella siffror föreligga — uppgick sålunda medeldriftkostnaden vid sjukstugorna, fränsett utgifter för nybyggnader och nyanskaffning, till 5 kronor 89 öre för vård dag, medan motsvarande kostnad för tolv mindre fristående förlossningshem, vilka ägdes av kommun eller röda korset, utgjorde 5 kronor 72 öre per vård dag. I de fall, då distrikts- eller reservbarnmorskor helt ombesörja barnmorskevården å ifrågavarande avdelningar, torde därför konsekvensen fordra, att driftbidraget även till dessa avdelningar begränsas till 2 kronor för vård dag.

Såsom en gemensam förutsättning för att avdrag skall ske har jag utgått från att distrikts- eller reservbarnmorskans tjänstgöring å anstalten icke skall vara av tillfällig karaktär eller eljest hava kortare varaktighet. Av praktiska skäl synes det mig härvid lämpligt att, på sätt medicinalstyrelsen förordat, bestämma en viss minimitid, för vilken avdrag icke behöver verkställas. Ehuru den av styrelsen i detta hänseende föreslagna gränsen, tre månader av kalenderåret, för flertalet anstalter kan synas onödigt vid, har jag likväl ansett mig böra godtaga densamma utom i de fall, då barnmorskevården regelmässigt året runt ombesörjes av distrikts- eller reservbarnmorskor. I sistnämnda fall synes mig någon bärande grund för avdragsfrihet under viss tid icke föreligga.

Med hänsyn till önskvärdheten av att särskild barnmorska såvitt möjligt finnes anställd å barnbördsavdelning vid lasarett har medicinalstyrelsen ansett, att såsom villkor för statsbidrags utgående utöver tre månader i de fall, då distrikts- eller reservbarnmorska anlitas i anstaltsbarnmorskas ställe å dylik avdelning, bör fordras medicinalstyrelsens medgivande till anordningen. Häremot har landstingsförbundets styrelse ställt sig tveksam, framför allt med tanke på förhållandena vid hastigt påkommande sjukdomsfall. Onekligen kunna i dylika fall vissa olägenheter uppstå, därest medicinalstyrelsens tillstånd till barnmorskebefattnings uppehållande genom distrikts- eller reservbarnmorska skall i förväg inhämtas. Enligt min mening torde den av medicinalstyrelsen åsyftade kontrollen lika väl kunna vinnas genom att vederbörande åläggas anmälningsskyldighet i de fall, då distrikts- eller reservbarnmorska under längre tid än tre månader uppehåller barnmorskebefattning å ifrågavarande lasarettavdelningar. Jag förordar därför, att medicinalstyrelsens förslag på denna punkt modifieras på sätt jag här antytt.

De av mig sålunda förordade grunderna innebära såsom allmän regel att, då distrikts- eller reservbarnmorska under längre tid än tre månader per år anlitas för handhavande av barnmorskevården å förlossningsanstalt, statsbidraget utgår med 2 kronor för vård dag, medan detsamma, där särskild barnmorska är anställd och sådan är av behovet påkallad, statsbidraget utgör 3 kronor

per vård dag. Det kan givetvis tänkas, att man, i stället för reglering av nu ifrågavarande driftbidrag, verkställde en motsvarande reduktion av statens bidrag till distrikts- eller reservbarnmorskas avlöning för den tid, som hon fullgjorde anstaltsbarnmorskas tjänst. Ett dylikt förfaringsätt låter sig emellertid med fördel endast användas i de fall, då distrikts- eller reservbarnmorska är helt tjänstledig för fullgörande av anstaltsbarnmorskas åligganden. Däremot skulle det medföra svårigheter, därest distrikts- eller reservbarnmorska samtidigt hade att tjänstgöra i såväl öppen som slutenvård, vilket oftast torde bli fallet vid sjukstugeavdelningarna. Jag har därför icke upptagit detta förfaringsätt till närmare prövning.

De nya grunderna torde böra lända till efterrättelse från och med den 1 januari 1941 och i enlighet med medicinalstyrelsens, av landstingsförbundets styrelse utan erinran lämnade förslag, gälla för en tid av fem år. I de fall, då statsbidrag söktes men ännu icke beviljats för tid före den 1 januari 1941, synas de av Kungl. Maj:t den 21 mars 1940 meddelade bestämmelserna böra för nämnda tid tillämpas å sjukstugeavdelningar och förlossningshem om högst fem vårdplatser, medan för övriga förlossningsanstalter de nya grunderna böra vinna tillämpning. Därigenom skulle likställighet vinnas mellan sjukstugeavdelningarna i Norrbottens och Västerbottens län, samtidigt som en tillfredsställande lösning av frågan om statsbidrag till förlossningshemmet i Tidaholm skulle möjliggöras. Jag förutsätter i båda fallen, att statsbidrag enligt dessa grunder kommer att utgå från och med dagen för anstalts öppnande.

Vad slutligen angår medelsbehovet för nästa budgetår, har medicinalstyrelsen förordat en höjning av ifrågavarande anslag från nuvarande 1,300,000 till 1,525,000 kronor. Enligt min mening föreligger emellertid för närvarande icke tillräckliga hållpunkter för en dylik höjning. Jag förordar därför, att anslaget i anslutning till belastningen för sistförflutna budgetår uppföres med oförändrat belopp.

Av statsrådsprotokollet framgår, att vid tillämpningen av gällande bestämmelser angående statsbidrag till förlossningsvården tvekan uppstått om rätta innebörden av dessa bestämmelser i vissa fall, då distrikts- eller reservbarnmorska uppehåller barnmorskebefattning vid förlossningsanstalt. Kungl. Maj:ts förslag avser att undanröja denna tvekan och samtidigt få till stånd en sådan reglering av driftbidraget till förlossningsanstalterna, att en ändamålsenlig samverkan mellan den öppna och slutna förlossningsvården befordras utan att statens understöd dubblas.

Utskottet, som anser det vara av vikt att samarbetet mellan förlossningsvårdens båda grenar i möjligaste mån underlättas, har för sin del funnit de av departementschefen förordade statsbidragsgrunderna rimligt avvägda och ägnade att befrämja nämnda syfte. Genom dessa grunder komma nämligen vederbörande huvudmäns rörelsefrihet på ifrågavarande område att utvidgas och möjliggöra ett mera rationellt ordnande av förlossningsvården än hittills varit fallet. Utskottet förutsätter, att huvudmännen skola utan onödigt dröjsmål fullgöra den dem enligt förslaget ålagda anmälningsskyldigheten i de fall, då distrikts- eller reservbarnmorska under längre tid än tre månader anlitas för uppehållande av barnmorskebefattning å barnbördsavdelning vid läns-lasarett eller därmed jämförig sjukvårdsinrättning.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts beräkning av anslagsbehovet för nästa budgetår har icke givit utskottet anledning till erinran.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna de ändrade grunder för statsbidrag till driften av förlossningsanstalter, som av föredragande departementschefen förordats,

b) till *Bidrag till driften av förlossningsanstalter och väntehem m. m.* för budgetåret 1941/42 under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1,300,000 kronor.

Stockholm den 1 april 1941.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Joh. Nilsson i Malmö, Torsten Ström, Lindström, Heidig, Sven Larsson, Carlström, Karl Andersson, Bäckström, Boman, friherre De Geer* och *Nisser*; samt

från andra kammaren: herrar *Jonsson i Eskilstuna, Eriksson i Stockholm, Svensson i Grönvik, Andersson i Prästbol, Danielsson, Ward, Isacsson, Persson i Tidaholm, Staxäng*, fru *Alvén*, herrar *Hansson i Rubbestad* och *Eriksson i Frägsta*.
